

Eduskunta, Hallintovaliokunta

LAUSUNTO

30.4.2024

Viite: Hallintovaliokunnan kokous 2.5.2024

EOAK/2443/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi HE 25/2024 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt eduskunnan oikeusasiamiehen kirjallista asiantuntijalausuntoa yllä mainitusta hallituksen esityksestä.

Teknisen valvonnan tarkoituksen ja käyttöalueen laajentaminen

Rajavartiolain mukaisen teknisen valvonnan tarkoitusta ja käyttöaluetta ehdotetaan laajennettavaksi. Rajavartiolaitos voisi jatkossa suorittaa teknistä valvontaa rajan läheisyyden, Suomen merialueen, rajanylityspaikan ja sen välittömän läheisyyden lisäksi myös yleisemmin merialueella, ilmatilassa sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevilla alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Teknisen valvonnan tarkoituksena voisi olla rajavalvonnan lisäksi myös rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitäminen, Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittaminen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaaminen. Rajavartiolaitoksen oikeutta asettaa teknisen valvonnan laitteistoa rajavyöhykkeen ulkopuolella ilman maanomistajan tai -haltijan lupaa pidennettäisiin kolmesta kuukaudesta enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Ehdotetut muutokset tarkoittaisivat sitä, että aiempaa useampi henkilö voisi päätyä Rajavartiolaitoksen suorittaman teknisen valvonnan kohteeksi. Ehdotettuun alueelliseen rajaukseen vaikuttaa keskeisesti Rajavartiolaitoksen toiminnan alueellinen kohdentuminen, josta säädetään rajavartiolain 4 §:ssä (s. 21).

Kyseisen lainkohdan mukaan rajavartiolaitos toimii siellä, missä se on rajajärjestyksen tai rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi, rajavalvonnan suorittamiseksi taikka rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävien suorittamiseksi perusteltua, sekä merialueella ja Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa tarkoitetulla talousvyöhykkeellä. Muualla rajavartiolaitos toimii vain, jos se on tarpeen sen lakisääteisen tehtävän loppuun saattamiseksi, virka-avun antamiseksi taikka tuen antamiseksi toiselle suomalaiselle viranomaiselle.

Teknisen valvonnan alueellinen soveltaminen on rajoitettu rajavartiolain 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Jos kuitenkin tarkastellaan pelkästään ehdotettua 29 §:ää, voi pelkästään sitä tarkastelemalla välittyä virheellinen käsitys teknisen valvonnan maantieteellisen alueen laajuudesta. Ehdotetun sääntelyn tarkoituksena ei käsitykseni mukaan ole tarkoitus laajentaa Rajavartiolaitoksen toimialuetta. Näkemykseni mukaan rajavartiolain 4 §:n yhteyttä nyt ehdotettuun 29 §:ään olisi perustelua tarkentaa.

Tekninen valvonta ja myös radiotekninen valvonta suuntautuvat käytännössä osittain myös Suomen alueen ulkopuolelle. Erityisesti merialueella tekninen valvonta ulottuu väistämättä myös kansainvälisille vesialueille (s. 37). Tämän vuoksi teknistä valvontaa koskevasta sääntelystä on ehdotettu poistettavaksi ”Suomen” merialuetta koskeva raja.

Radiotekninen valvonta

Kysymys on uudesta toimivaltuudesta, jollaista ei ole täysin vastaavan kaltaisena muilla viranomaisilla.

Radioteknisellä valvonnalla tarkoitetaan ”muulla teknisellä laitteella kuin tutkalla tapahtuvaa radiotaajuisten sähkömagneettisten aaltojen ja radiolaitteiden havaitsemista, tunnistamista, paikantamista, yksilöintiä ja seurantaa sähkömagneettisten aaltojen ominaisuuksien avulla”.

Kirjoitusteknisenä huomiona totean, että niin esityksen perusteluissa joissain kohdin kuin itse ehdotetussa säännöksessäkin puhutaan sähkömagneettisten aaltojen ”omaisuuksista”. Kyseisissä kohdissa tarkoitettaneen ”ominaisuuksia” ja kysymys lienee kirjoitusvirheestä.

Esityksen mukaan radioteknisen valvonnan olisi kohdennuttava rajavartiolain 4 §:n 1 momentin mukaisesti, eikä ehdotettava sääntely laajentaisi Rajavartiolaitoksen toimialuetta. Pääosa radioteknisestä valvonnasta tapahtuisi siten valtakunnanrajan läheisillä alueilla, merialueilla ja Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevilla alueilla. Muualla radiotekninen valvonta olisi tilapäistä (s. 40). Kyse olisi tiedonhankinnasta ja tiedon analysoinnista yleisvalvontatarkoituksessa, mikä erottaisi sen rikostorjunnan toimenpiteistä ja sotilastiedustelulain mukaisesta radiosignaalitiedustelusta (s. 46).

Mielestäni näyttää epäselvältä, voiko radioteknisessä valvonnassa tosiasiaa olla kysymys tietyin kriteerein kohdennetusta valvontamuodosta sen yleisvalvonnalliseksi kuvatun tarkoituksen sijasta. Lienee kuitenkin selvää, että tätä valvontaa suoritetaan nimenomaan siellä, missä sille tarvetta katsotaan olevan.

Radiotekninen valvonta vaikuttaa olevan tekniseltä ja toiminnalliselta toteuttamistavaltaan varsin samansisältöistä kuin sotilastiedustelusta annetun lain 60 §:ssä tarkoitettu radiosignaalityedustelu. Näin on myös esityksessä todettu (s. 46).

Sotilastiedustelusta annetussa laissa radiosignaalityedustelun käyttöalaa on rajattu siten, että sitä voidaan kohdistaa (vain) Suomen alueen ulkopuolella olevasta laitteesta lähteviin tai tällaiseen laitteeseen saapuviin radioaaltoihin. Radiosignaalityedustelulla ei saa hankkia tietoa muun kuin valtiollisen toimijan viestin sisällöstä.

Nyt käsiteltävänä olevan esityksen perusteella Rajavartiolaitoksen toimivaltuudeksi esitetyn radioteknisen valvonnan käyttöala on tiedonhankinnan kohteena olevan radiosignaalin alkuperää koskevilta osin radiosignaalityedustelusta säädettyä laajempi, koska siinä ei ole rajattu valvonnan kohdentamista muutoin kuin Rajavartiolaitokselle kuuluviin po. säännöksessä mainittuihin tehtäviin. Tällöin valvonta voi kohdistua myös Suomen alueella olevaan laitteeseen ja myös muihin kuin valtiollisiin toimijoihin. Sinänsä radioteknisen valvonnan avulla ei olisi kuitenkaan oikeutta hankkia tietoa luottamuksellisen radioviestin sisällöstä, mikä puolestaan on radiosignaalityedustelussa valtiollisen toimijan viestin osalta mahdollista.

Ehdotetun 29 a §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 39) todetaan, että radioteknisen valvonnan tarkoituksena ei kuitenkaan olisi yksilöidä ja tunnistaa radiolaitetta käyttävää luonnollista henkilöä. Kuitenkin ehdotetun 29 b §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että matkapuhelimen tai muun henkilöön yhdistettävän päätelaitteen osalta radioviestinnän ja radioviestinnän välitystietojen käsittely sisältää väistämättä tietoja, joilla henkilö on mahdollista yksilöidä. Perusteluissa todetaan edelleen, että ehdotetun radioteknisen valvonnan tarkoituksenmukainen käyttö edellyttää siten, että myös luonnolliseen henkilöön yhdistettäviä tietoja on mahdollista käsitellä jossakin määrin. Käytännössä tällaisia tietoja käsiteltäisiin kuitenkin ainoastaan ehdotetussa 29 a §:ssä tarkoitetun radioteknisen tilannekuvan muodostamiseksi. Tarkoituksena ei olisi selvittää radioviestinnän tai välitystietojen avulla radiolaitteen haltijan henkilöllisyyttä tai edes sitä, onko radiolaitte ihmisen tai eläimen hallussa tai kiinnitettynä liikkuvaan esineeseen (s. 44).

Radiotekninen valvonta on nähdäkseni hyvin lähellä televalvontaa, josta on säädetty rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 16 §:ssä samoin kuin poliisilain 5 luvun 8 §:ssä. Sekä radioteknisessä valvonnassa että televalvonnassa on kysymys viestin välitystietojen ja laitteen

sijaintitietojen hankkimisesta ja käsittelemisestä. Lisäksi radioteknisellä valvonnalla voidaan näiden lisäksi seurata yksilöidyn radiolaitteen sijainnin muutoksia.

Televalvontaa voidaan käyttää vain rikosperusteisesti ja tuomioistuimen päätöksellä, kun taas radiotekninen valvonta voidaan kohdistaa mihin tahansa radiolaitteeseen Rajavartiolaitoksen raja- ja merivartio-osaston päällikön päätöksellä. Kummallakaan keinolla ei saa hankkia tietoa luottamuksellisen viestin sisällöstä. Radioteknisellä valvonnalla saa kuitenkin hankkia tietoja yleiseksi vastaanotettavaksi tarkoitetun viestin sisällöstä.

Hallituksen esityksessä ei ole avattu radioteknisen valvonnan teknistä suorittamista. Tämän vuoksi jää epäselväksi, tuleeko yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettujen viestien ”seulominen” mahdollisesti edellyttämään merkittävää määrää myös yksityisen viestinnän tietojen käsittelyä, mikä mahdollisesti myös johtaa viestinnän osapuolien paljastumiseen. Epäselväksi jää myös, mahdollistaako radioteknisen valvonnan suorittaminen, erityisesti tunnistaminen ja yksilöiminen, myös viestin mahdollisen salauksen purkamisen, joka väistämättä tarkoittanee myös sen sisällön selvittämistä, vai jäävätkö salatut viestit automaattisesti radioteknisen valvonnan ulkopuolelle jo lähtökohtaisesti ”ei-yleisesti vastaanotettavina”. Sinällään jo radiosignaalin perusteella tunnistetun radiolaitteen paikantaminen voi johtaa sitä käyttävän henkilön yksilöitymiseen ja tunnistamiseen.

Radioteknisen valvonnan toteuttamiseksi tapahtuvassa tunnistamisessa, paikantamisessa, yksilöimisessä ja seurannassa on esimerkiksi matkapuhelinten osalta selvästi kyse perustuslain 10 §:n 2 momentissa turvatusta luottamuksellisen viestin salaisuuteen puuttumisesta, vaikka sinällään ehdotetun 29 b §:n mukaan radioteknisen valvonnan avulla ei lähtökohtaisesti saa hankkia tietoja muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitetun radioviestin sisällöstä. Lisäksi radioteknisen valvonnan sääntelyssä ei esityksen mukaan olisi teknisen valvonnan sääntelyä vastaavaa kieltoa kohdistaa valvontaa kotirauhan piiriin kuuluviin alueisiin tällaisen edellytyksen käytännön toteuttamisen mahdottomuuden vuoksi (s. 41).

Radioteknisen valvonnan käyttöalan osalta totean seuraavan.

Ehdotetussa rajavartiolain 29 a §:ssä on yhtenä radioteknisen valvonnan perusteena mainittu Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamisen kannalta tarpeellisen tilannekuvan muodostaminen.

Kuten olen edellä katsonut, radioteknisen valvonnan suorittaminen tulee ainakin jossain määrin edellyttämään perustuslailla suojattuja luottamuksellisen viestinnän suojan alaisten tietojen käsittelyä. Ottaen huomioon sen, että perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten mukaan poikkeaminen luottamuksellisen viestinnän suojasta edellyttää toimivaltuussäännöksiltä muun muassa täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta,

on toimenpiteen perusteena mainittu ”Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamisen kannalta tarpeellisen tilannekuvan muodostaminen” vähintäänkin suurpiirteinen kattaen nähdäkseni käytännössä lähes kaiken Rajavartiolaitoksen toiminnan.

Ehdotetussa 29 d §:n 2 momentin mukaan ”Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa, ettei radioteknisessä valvonnassa käytettävä tekninen järjestelmä ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.”

Poliisilain 5 luvun 25 §:n 2 momentissa on säädetty, että poliisi saa käyttää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain teleosoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa teknisen laitteen tässä momentissa tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden sekä sen, ettei laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille. Pakkokeinolain 10 luvun 25 §:ssä on säädetty poliisilakia vastaavasti.

Katsoin tämän esityksen valmistelun yhteydessä antamassani lausunnossa, että myös nyt rajavartiolaissa tulisi säätää em. lakeja vastaavasti laitteen häiriöttömyyden lisäksi sen käyttötarkoitusta vastaavan vaatimuksenmukaisuuden tarkastamisesta.

Nyt käsiteltävässä esityksessä on todettu säännöstä koskevien yksityiskohtaisten perusteluiden yhteydessä (s. 48), että ”Radioteknisessä valvonnassa olisi kyse erityyppisestä toimivaltuudesta ja tietojen käsittelystä. Ehdotettu sääntely (29 c §) sisältäisi nimenomaisen veloitteen hävittää sellainen mahdollisesti tallentunut aineisto, joka ei ole toimivaltuuden käyttöedellytysten mukaista. Tämän vuoksi ei katsota tarkoituksenmukaiseksi rajoittaa säännösten tasolla valvonnassa hyödynnettävän teknisen laitteiston ominaisuuksia. Rajavartiolaitoksen olisi kuitenkin tarvittavilla teknisillä toimenpiteillä, sisäisellä valvonnalla, ohjeistuksella ja koulutuksella huolehdittava siitä, että radioteknisen valvonnan laitteistoa ja sen tuottamaa tietoa käytetään ainoastaan sääntelyn mahdollistamalla tavalla.”

Kiinnitän edelleen huomiota siihen, että poliisilain muuttamista koskevaan hallitukseen esitykseen (HE 266/2004 vp) antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta (PeVL 11/2005 vp, s. 9) piti puheena olevaa rajoitusta säätämisyjärjestyskysymyksenä ja totesi tässä tarkoitetusta laitteesta:

”Ongelmallista kuitenkin on, että ehdotuksessa on kysymys sellaisesta teknisestä laitteesta, jolla voidaan esityksen perustelujen mukaan lisäksi siepata viestiliikennettä muutenkin, purkaa salauksia, kuunnella viestien sisältöä ja saada viestiyhteyksien tunnistamistietoja. Tarkoitus on teknisin ja valvonnallisin keinoin varmistua siitä, että laitetta käytetään vain yhteys- ja yksilöintitietojen hankkimiseen. Tällaisista perustuslain 10 §:ssä turvattu luottamuksellisen viestin salaisuuden suojaamisen kannalta olennaisista

seikoista on valiokunnan mielestä välttämätöntä säätää laissa riittävän täsmällisesti esimerkiksi rajaamalla poliisin oikeus koskemaan ainoastaan sellaista laitetta, jota on teknisesti mahdollista käyttää siten, että vain ehdotetussa säännöksessä tarkoitetut yhteys- ja yksilöintiedot tulevat hankituiksi. Tämä on edellytys lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.”

Perustuslakivaliokunta on toistanut kannanottonsa lausunnossaan PeVL 99/2022 vp (s. 3-4) hallituksen esityksestä HE 275/2022 vp, jossa esitettiin luopumista teknistä laitetta koskevasta rajoituksesta.

Vaikka nyt käsiteltävänä esitysluonnoksessa ei ilmeisesti olekaan kysymys samanlaisesta laitteesta kuin poliisilaissa ja pakkokeinolaissa oli kysymys (ns. IMSI-catcher), vaikuttaa kuitenkin siltä, että Rajavartiolaitoksen käyttöön otettavalla laitteistolla olisi mahdollista hankkia tietoa viestinnän sisällöstä, mutta ehdotetun 29 b §:n 2 momentin mukaan sitä ei saisi tehdä muusta kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitetusta radioviestinnästä.

Suhtaudun hyvin kriittisesti esityksessä nyt esitettyyn näkemykseen, että esityksestä ilmenevillä keinoilla voitaisiin sivuuttaa teknistä laitetta koskevan vaatimustenmukaisuuden kontrollointi. Lienee selvää, että nyt esille tuodut keinot (tiedon hävittämisvelvollisuus, valvonta, ohjeistus ja koulutus) tulevat muutoinkin sovellettavaksi riippumatta laitteen teknisistä ominaisuuksista. Voinee myös olettaa teknisin keinoin olevan mahdollista varmistaa, että radioteknisen valvonnan laitteistolla voi saada tietoja ainoastaan yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettujen viestien sisällöstä.

Radioteknisellä valvonnalla saatujen tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Radioteknisen valvonnan osalta tietojen käyttö olisi esityksen mukaan (s.56) rajattu lähtökohtaisesti ainoastaan alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen. Radioteknisen valvonnan avulla saatuja tietoja ei siten saisi toissijaisesti käsitellä esimerkiksi rikostorjunnan tarkoituksiin ja tällä tavoin kiertää vastaavan kaltaisille salaisille tiedonhankintakeinoille säädettyjä käyttökynnyksiä. Radioteknisen valvonnan tallenteita ei myöskään sellaisenaan luovutettaisi toisen viranomaisen käyttöön. Radioteknisen valvonnan tietoja olisi kuitenkin mahdollista käyttää Rajavartiolaitoksessa, vastaavasti kuin muitakin Rajavartiolaitoksen rekisterinpidossa olevia tietoja, voimassa olevan lain 16 §:n 2 momentin mukaisesti toissijaisesti tarkoituksiin, joita ovat laillisuusvalvonta-, analyysi-, suunnittelu- ja kehittämistoiminta sekä rajoitetusti koulutustoiminta.

Kiinnitän huomiota siihen, että ehdotetusta sääntelystä ei ilmene toimivaltuutta ehdotetun rajavartiolaiton 29 a §:n 3 momentin tarkoittamassa ilmeisessä hädässä tai välittömässä vaarassa olevan henkilön paikantamiseksi saatujen radioteknisten tietojen luovuttamisesta toisille viranomaisille, kuten esimerkiksi poliisi- ja pelastusviranomaisille.

Esityksessä on todettu, että radioteknisen valvonnan tietoja luovutettaisiin muille viranomaisille ainoastaan siltä osin kuin viranomaisilla on oikeus

käsitellä tällaisia tietoja (s. 33). Edelleen esityksessä todetaan, että radioteknisen valvonnan avulla saatuja tietoja olisi kuitenkin oikeus luovuttaa myös toiselle viranomaiselle, jos viranomaisella on voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti oikeus tietojen saamiseen Rajavartiolaitokselta. Luovuttamisoikeus ei kuitenkaan koskisi radioteknisen valvonnan tallennetta kokonaisuudessaan (s. 42–43). Edelleen esityksessä todetaan, että ”poliisin toimivaltaan kuuluvista havainnoista voidaan ilmoittaa poliisille voimassa olevan lainsäädännön perusteella” (s.35).

Esityksestä ei kuitenkaan ilmene, millaisissa tilanteissa ja minkä voimassa olevan lainsäädännön perusteella radioteknisellä valvonnalla hankittuja tietoja voitaisiin luovuttaa muille viranomaisille. Siltikin esityksestä ilmenee lausuntopalautetta koskevasta jaksosta, että muut viranomaiset ovat jo hamuamassa radioteknisellä valvonnalla saatuja tietoja omaan käyttöönsä (esim. poliisi s. 35). Esityksen mukaan tällaista ”viranomaisyhteistyötä” on tarkoitus käsitellä myöhemmässä vaiheessa.

Pidän hyvin ongelmallisena, jos radioteknisellä valvonnalla saatuja, tosiasiasa televalvontaa vastaavia tietoja on tarkoitus myöhemmin luovuttaa muuhun kuin niiden nyt ehdotetun lain mukaiseen käyttötarkoitukseen.

Valtiosääntöisiä kysymyksiä

Ehdotuksen valtiosääntöistä hyväksyttävyyttä arvioitaessa keskeinen kysymys on se, onko perustuslain 10 §:n 4 momentin mukaista erityistä viestin salaisuutta koskevaa lakivarausta sovellettava radiotekniseen valvontaan. Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa on todettu tältä osin muun muassa seuraavaa (s. 54):

Perustuslakivaliokunnan aiemmassa vakiintuneessa käytännössä viestin tunnistamistietojen (välitystietojen) on katsottu jäävän luottamuksellisen viestin salaisuutta suojaavan perusoikeuden ydinalueen ulkopuolelle (ks. esim. PeVL 33/2013 vp, PeVL 6/2012 vp, PeVL 67/2010 vp, PeVL 29/2008 vp ja PeVL 3/2008 vp). Tämä on merkinnyt, ettei perustuslain 10 §:n erityistä lakivarausta ole sellaisenaan sovellettu tunnistamistietojen salaisuuden rajoittamiseen. Tunnistamistietojen salaisuuden suojaan puuttuvan sääntelyn on kuitenkin valiokunnan käytännön mukaan tullut täyttää perusoikeuksien rajoittamisen yleiset edellytykset (PeVL 62/2010 vp, PeVL 23/2006 vp). Perustuslakivaliokunta on sittemmin kuitenkin todennut, että Euroopan unionin tuomioistuimen Digital Rights Ireland -asiassa antama tuomio (8.4.2014, C293/12 ja C-594/12) on antanut perusteita arvioida jossain määrin uudelleen sähköisessä viestinnässä saatavien tunnistamistietojen suojaa luottamuksellisen viestin salaisuuden näkökulmasta. Valiokunnan mukaan käytännössä sähköisen viestinnän käyttöön liittyvät tunnistamistiedot sekä mahdollisuus niiden kokoamiseen ja yhdistämiseen voivat olla yksityiselämän suojan näkökulmasta siinä määrin ongelmallisia, että kategorinen erottelu suojan reuna- ja ydinalueeseen ei aina ole perusteltua, vaan huomiota on yleisemmin kiinnitettävä myös rajoitusten merkittävyyteen (PeVL 18/2014 vp).

Mikäli perustuslain 10 §:n 4 momentin lakivaraus tulee sovellettavaksi radiotekniseen valvontaan, niin ehdotettua lakia ei voida säätää tavallisen lain säätämisyksessä, koska se selvästi ei täytä sanotun momentin edellytyksiä.

Pidän ehdotusta tästä näkökulmasta hyvin ongelmallisena. Radioteknisellä valvonnalla hankitaan tosiasiasa televalvontaa vastaavia välitystietoja ja sijaintitietoja sekä lisäksi vielä seurantatietoja. Siltä osin kuin radiotekninen valvonta kohdistuisi matkapuhelimiin ja muihin päätelaitteisiin, radioviestinnän välitystietojen käsittely sisältää väistämättä myös tietoja, joiden avulla luonnollinen henkilö on mahdollista yksilöidä joko suoraan tai välillisesti.

Mikäli näistä seikoista huolimatta katsotaan, että radiotekninen valvonta ei kohdistu luottamuksellisen viestinnän ydinalueelle siten, että perustuslain 10 §:n 4 momentin erityinen lakivaraus tulisi sovellettavaksi, ehdotuksen voitaneen katsoa täyttävän perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset.

Oikeusasiamies
Petri Jääskeläinen

Esittelijäneuvos
Kristian Holman

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.